

ДО ПИТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Завальнюк О.Л. (м. Вінниця, Україна)

На сучасному етапі розвитку і організації вищої освіти, яка має багатоступеневу ієрархічну структурну систему, створену для адекватного та ефективного професійного становлення студентів, особливого значення набуває повнота засвоєння навчального матеріалу [2].

У зв'язку із цим з'явилась низка теоретико-практичних розробок, предметом яких є засоби й технології оптимізації процесу здобуття знань та навичок у контексті розвивального навчання (Б.Г.Ананьїн, І.О.Зимня, В.Оконь, Н.Ф.Тализіна, І.С.Якиманська та ін).

Зміст навчальної діяльності студента полягає у розвитку свідомості, творчому підході до розв'язання навчальних завдань, аналізі та конструктивному осмисленні існуючої дійсності.

У новій демократичній школі дидактичний контроль не може бути формальним, всі його функції повинні досягти такого рівня, який би дозволив контролю поєднуватися із самоконтролем, бути необхідним і корисним насамперед самому учневі (студентові).

До того ж в умовах конкретного суспільства оцінка як засіб стимулювання набуває нових якостей. Результат діагностування, де використовуються оцінні бали, сприяє раціональному визначенню особистісного рейтингу – показника значимості оцінюваних якостей, самовизначенню особистості.

Вчасний контроль викладача сприяє міцному засвоєнню знань, а несвоєчасний – такого ефекту не дає. Контроль у навчальному процесі не лише несе функцію зворотного зв'язку, але й впливає на мотивацію учіння: за правильної організації сприяє її підвищенню, за хибної – знижує.

Серед форм контролю знань студентів найкраще відповідає всім вимогам тестовий контроль. Він є найоперативнішим з точки зору витрат аудиторного часу, легко автоматизується і переноситься на ЕОМ. Такі його недоліки, як низький навчальний ефект та імовірність вгадування правильних відповідей легко усуваються за умови правильної розробки тестів [3].

В основі тестового контролю лежать навчальні тести досягнень – спеціальні завдання, виконання чи невиконання яких свідчить про наявність або відсутності у опитуваних певних знань і умінь.

Тести успішності повинні відповідати ряду вимог: бути короткотерміновими, однозначними, правильно складеними, відносно короткими, інформаційними, зручними для швидкої математичної обробки результатів, стандартними. Вони застосовуються на всіх етапах дидактичного процесу і ефективно забезпечують попередній, поточний, тематичний і підсумковий контроль знань й умінь.

Тестові завдання для поточного контролю формуються так, щоб охопити найважливіші елементи знань й умінь, якими оволоділи студенти протягом останніх 2-3 занять, включаючи обов'язково лекційний матеріал. Тривалість виконання тесту обмежується часом їх прочитання. Після завершення роботи обов'язково аналізуються помилки. Дуже важливо при цьому домогтись усвідомлення кожним студентом причин виникнення помилок.

Правильно розроблені тести дозволяють проконтролювати достатньо складні питання і досить точно визначити ступінь засвоєння кожної теми курсу. Використання сучасних статистичних методів та ЕОМ при розробці, обґрунтуванні та апробації тестів дає можливість ліквідувати недоліки методу, що дозволяє вважати тестування одним із найбільш прийнятних і перспективних методів контролю, вимірювання та оцінки знань студентів.

Визначаючи рівень знань, тестування задовольняє основні методичні критерії якості, системно забезпечує об'єктивність процесу вимірювання знань і оцінює їх за обсягом, повнотою, узагальненням та мобільністю, а також дозволяє уникнути впливу суб'єктивності дослідника в процесі вимірювання.

Короткотермінове опитування всіх студентів групи за допомогою тестів сьогодні використовує багато педагогів. Перевагою такої перевірки є те, що одночасно продуктивно працює вся група і за декілька хвилин можна одержати інформацію про успішність усіх студентів. Це стимулює їх систематично готуватись до кожного заняття і вирішує проблему ефективності засвоєння студентами знань. Перевіркою визначаються прогалини в знаннях, що дуже важливо для продуктивного самонавчання.

Опираючись на загальний методологічний принцип психології учіння – принцип єдності свідомості та діяльності, який визначає процес учіння як суб'єктивну активність учня, ми поставили за мету створити умови для сприяння систематичному оволодінню студентами певним обсягом навчального матеріалу, навичками та уміннями, бо саме систематичне, регулярне оволодіння певними частинами навчального матеріалу призводить до найкращого засвоєння його в цілому

Розроблені викладачами дисципліни «Валеологія і основи медичних знань» тести навчальних досягнень дозволяють контролювати та оцінювати успішність оволодіння студентами як окремими темами курсу, так і навчальним змістом дисципліни. Матеріал тем включає теоретичні питання лекційного курсу та питання на засвоєння практичних навичок та вмій. Після вивчення кожної теми проводилось тестове опитування всіх студентів. Із змістом тестів студенти попередньо мали змогу ознайомитись у навчально-методичному посібнику, у якому до кожної теми пропонувалось відповісти на питання 30-60 тестів.

Для контрольного опитування студентам запропоновано відповісти на 5 тестових запитань з кожної теми, більша частина яких багатоваріантні. Обмеження часу до 4-5 хвилин не дозволило скористатись конспектами, навчальними посібниками чи іншими засобами.

Ключ до тестів, що знаходився у викладача, дозволив швидко перевірити тестові завдання всіх студентів за короткий час (близько 10 хвилин) і провести аналіз допущених помилок протягом поточного заняття.

Студенти досить швидко, протягом перших двох-трьох тестових опитувань адаптуються до такої системи контролю і оцінювання своїх знань. Надалі їх оцінки постійно підвищуються, а рейтинг – зростає.

На заняттях із застосуванням тестового опитування всіх студентів немає необхідності контролю присутності, а зекономлений час викладач може використати для перевірки тестових завдань із наступним аналізом допущених помилок.

Регулярні тестові опитування на більшості занять формують у студентів необхідність систематично готуватись до них, опановуючи матеріал як лекцій, так і лабораторних чи практичних занять, об'єднаних в одну тему.

Внаслідок багаторічного застосування тестової системи контролю і оцінювання знань студентів педагогічного університету спостерігається стабільно високий рівень успішності та якості навчання студентів, при цьому всі показники є об'єктивними.

Література

1. Завальнюк О.Л. Використання методу тестового контролю і оцінки знань студентів педуніверситету у контексті актуалізації мотивів піклування про здоров'я. \Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Випуск 6. – Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004.- С. 365-372.
2. Коробейніков Л.С. Педагогічні та психологічні аспекти навчання в сучасних умовах. /Проблеми підготовки медичних та фармацевтичних кадрів в Україні. – К.: Дніпропетровськ, 2001. – С.76-77.
3. Секрет І.В. Використання інноваційних технологій у контексті розвивального навчання студентів гуманітарних спеціальностей. /Проблеми загальної та педагогічної психології. – Т.У. – ч. 6. – 2003. – С. 240-244.